

K. NOREL

Textiel

De wijzers van de klok schoven naar twaalf en in de kachel gloeide nog alleen wat asch.

„Kom je nu?“ vroeg Herman uit zijn bed.

Ze zei van ja, maar ze deed het niet. Jachtig ratelde de naaimachine; nerveus schoven haar vingers het linnen onder het springend naaldje door. Ze werkte tot het één uur sloeg. Toen was de blouse klaar.

Ze moest zich bij het opstaan steunen aan de tafel, zoo heftig trok het door haar rug, en toen ze in bed lag, voelde ze haar slaap in het kussen kloppen en was ze zoo duizelig, dat ze deinde en ze het gevoel had alsof ze ineen schip op zee was.

Den anderen middag kwam Kees laat thuis. Ze knorde op hem „Je weet immers, dat ik je uit school dadelijk thuis wil hebben.“ Hij gaf geen grooten mond terug, zooals hij anders wel eens deed, en hij verzon geen smoesje. Verlegen stond hij voor haar en hij bleef zóó lang staan, dat ze eindelijk vinnig zei dat hij wel gaan kon.

In plaats van heen te gaan, trok hij evenwel zijn jasje uit en toen zag ze het dadelijk. Een groote scheur was in zijn nieuwe kiel. „Je doet het er om,“ viel ze fel uit. „Je wilt je moeder plagen. Het kan jou niks schelen of ik er bij neerval, ik werk me dood en jij scheurt de boel kapot!“ Haar stem sloeg bijna over van drift. Kees zei niets. Hij stond daar met het hoofd gebogen, schuldbewust. En hij had géén schuld, wist hij. Hij kon het niet helpen. Dat wist ze, maar ze zei het niet.

De oorlogsjaren had Gerda dapper doorgeworsteld. Toen haar man in de gevangenis zat en later toen hij moest onderduiken, had zij alleen het gezin bestuurd. In den laatsten winter zonder

stroom, gas en kolen. Op een leelijk duveltje had ze in haar kamer moeten koken: vier pannen op één vuurtje van hout en turf, dat nooit flink branden wou, als ze het het meeste noodig had. Bij het mistig licht van een ruw-olie pitje had ze getracht te stoppen en te naaien.

Haar geloof aan een goed einde van den oorlog en de verwachting, dat dan het leed zou zijn geleden, hadden haar er boven op gehouden. Er was na een poos weer vuur en licht. Maar kleeren !... Gerda's linnenkast had het den oorlog uitgezongen, al wist ze zelf niet hoe en al waren al de kleeren, die zij en Herman konden missen — of niet missen — voor de kinderen vermaakt. Bij de bevrijding was ze aan het eind van haar Latijn geweest. Het was niet erg. Nu kwam er nieuw. Dat dacht ze en dat zei iedereen. Doch er was niets gekomen. Gister was Kees met een gescheurde blouse thuis gekomen. Onherstelbaar stuk, er was geen lappen aan. En het was zijn laatste. Vandaag had hij niet weer naar school gekund.

Kees staat nog bij haar schoot. „Moeder, heusch, ik was voorzichtig. Hij ging zoo maar kapot.“ Ze hoont hem. „Jij en voorzichtig! ... Alles scheur je immers stuk. Straks is je moeder dood. Daar stuur jij het op aan.“ Ze ziet hoe Kees zijn lippen trillen en ze weet hoe grof onredelijk ze is. Het lag aan dien ouden lap. Verlegen en vergaan was het goed. Daarom had ze het altijd weer aan kant gelegd. Nu moest ze het gebruiken, omdat ze niets anders meer had. Kees kon het niet helpen. Maar het was haar laatste lap, en haar hoofd hamert en haar hart bonst. Ze is ten einde raad.

De radio gonst door de kamer. Muziek. Een harde stem. „Zet dat ding af!“

Het maakt me ziek!" roept ze. Kees vliegt. Maar zachtjes blijft de radio spreken. Het vaag geluid irriteert haar nog erger dan het harde. „Zet af dat ding!" Kees doet het niet. Hij schijnt haar niet te hooren. „Moeder, moeder! roept hij plotseling opgetogen, „hoort u dat?" Zij hoort niets. „Textiel!" roept hij. „Nieuwe punten geldig. Alles is te krijgen. Hij draait het toestel wijder open. Zij spitst de ooren. Nu hoort zij het ook, uit den eigen mond van den minister, Ze trekt Kees naar zich toe, beschaamd en verteederd. „Jij kon het niet helpen, hoor, dat van die kiel. Dat goed was gaar. Ik deed heel leelijk tegen je. Wil je me wel vergeven, Kees?" Het bloed springt haar zijn wangen. „Vergeven .... u ? Ik !... "Hij slaat zijn armen om haar hals.

Het is drie maanden later. Gerda is de winkels langs gegaan met bonnen en met geld, eerst iedere week, daarna haast alle dagen. Ze heeft mooi goed gezien in de etalages: stoffen, jongenskleeren, meisjesgoed .... allemaal met een kaartje er bij: verkocht. Ze heeft ontelbaar vele malen tevergeefs aan de winkeliers om dit en dat gevraagd en zich beroepen op de verzekering van den minister.

Maar nu zal er textiel zijn! Maandag stoffen, stond er bij Meyer op de ramen Ik sta er om zes uur voor de deur, heeft Gerda zich voorgenomen. Als het nog schemerig is.

Dien Maandagmorgen, hoort zij gerucht in huis. „Ben jij dat Kees ? Wat moet je er uit?" Kees steekt zijn hoofd om het hoekje van de slaapkamerdeur. Hij is geheel gekleed. „Ik ga naar Meyer," fluistert hij om geen van de anderen te wekken. „In de rij. U lost me af, hé, tegen schooltijd." Half negen gaat de winkel open. Tegen dien tijd is Gerda er. Er staat een rij de straat uit. Ze zoekt hem dicht bij de winkeldeur. Hij is er niet. „Moeder moeder !" hoort ze ver weg. Toen Kees om vijf uur kwam was de rij reeds lang en dik geweest. Nadat de winkel open is gegaan, komt er af en toe beweging in de rij. Voetje voor voetje schuifelt Gerda telkens voorwaarts om dan weer heel lang stil te staan. Om twaalf uur staat ze er nog, flauw van honger,

duizelig van het lange wachten. Kees komt uit school onmiddellijk naar haar toe. Hij wil haar plaats innemen opdat zij naar huis kan om te eten en te rusten. Maar zij wil blijven, want zij zal nu spoedig aan de beurt zijn. Ze wachten samen en zien de winkeldeur waaruit de één na den ander menschen komen met pakjes en met vroolijke gezichten. Nog tien, nog zes, dan is het hun beurt .... Daar komt de winkelier aan de open deur. „t Is afgelopen," zegt hij. Protesten. Opstand in de straat!

Onthutst kijkt Kees zijn moeder aan. Maar op haar bleeke wangen is een moede glimlach. „Kom mee m'n jongen, we gaan eten." Op weg naar huis en onder het eten is Kees uiterst stil. Zoo stil is hij en hij eet zoo weinig, dat Gerda eindelijk zegt: „Kom jongen, trek jij het je nu niet erger aan dan ik." Nog zegt hij niets, maar zijn geschuifel verradt nu wel heel duidelijk, dat er wat aan schort. „Zeg op, wat heb je ?" commandeert zij.

En dan schuift Keesje van zijn stoel en laat zijn broek zien. Een groote scheur. „Zaterdag gekomen," hakkelt hij. „Ik wou wachten met het te zeggen tot u stof had .... En nu hebt u geen stof. . . ." Schichtig kijkt hij naar haar op, beducht voor een explosie. Zij knippert echter enkel even met de oogen en knijpt Kees in zijn wang. „Ook hier worden we wel weer door heen geholpen, kind."